

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre . . . 6 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.
Negyedévre . 3 kor. — III.	Negyedévre . 4 kor. 50 III.

Felolós szerkesztő és fapulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az egyezség.

Kitöltöttek a váltót, hosszú lejáráttal. Budapestről, január hó 11-dikéről keltezve, kilencz aláírással. Elfogadják Széll és Körber, a kik mellett kezeskednek a fogadjók: Lukács, Darányi és Láng, Böhm-Bawerk, Gall, Giovannelli és Witte excellenciás urak. Az ilyen váltónak csak jónak kell lenni. Lehetetlen, hogy ha a jövőhéten benyújtják, a parlamentek le ne számítolják. Törlést e váltón tenni nem szabad, leírni belőle az aláírók nem engednek: ki kell fizetni úgy, a hogy van, vagy vissza kell vetni s akkor a a papirosért is kár, a melyre irták. Szét is lehet tépni. De ki nek volna ehhez bátorsága?

Mindenekelőtt vizsgáljuk meg értékét, hogy mi van ráírva. Meg tesszük majd, ha megmutatják, mert most még a miniszterek csak maguk közt végeztek. Mindenik miniszter felelős az egészért és azonkívül ki-ki a maga részéért, szóval külön-külön és egyetemlegesen is felelősek a magyarok és az osztrákok is.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a kiegyezésből törvény lesz még az idén. Nálunk alkotmányosan, Ausztriában is törvényerőre emelik a 14. §. szerint eszszári pátenssel. Ez már nem a mi gondunk, hanem a Körberé; értesülni fogunk róla pár hét múlva.

Igy hát a hét esztendő háborúnak, a melyből négy évig Bánffy verekedett Badenivel, Gauthchesal és Thunnal s három évig Széll Kálmán Clarival és Körberrel, vége szakadt a budai békével.

Most is sokan örülnek a békének, a nélkül, hogy tudnák a föltételeit. Igen kevesen vannak, a kik azt remélik, hogy most már gazdagok leszünk, a kik szegények vagyunk. Marad a viszony úgy, a hogy van. — Ausztria az iparos és kereskedő állam, Magyarország a gyarmat. Mint a beteg ember ágyában, egyet fordultunk, abban a hitben, hogy így jobban esik a fekvés. Bevezessük a kiegyezést, mint az orvosságot, a nagy konzilium rendelte.

Lehet, hogy csak a politikai doktorok és patikusoknak lesz hasznára.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

A kaszinózó törvényhozás.

Szembehunyva lehetett csak a mai ülés elején azt mondani a Háza, hogy tanácskozó-képes. A legkiméletesebb számításokkal se voltak többen harminecznél. A karminez is mind a maga dolgával foglalkozott s így háborítlan zavartalan-ságban pergett le a jegyzőkönyv felolvasása. Gróf Teleki Sándor jegyző mormoló hangján élesen tulhangzott az egyes csoportok vidám kaszinózása s így meglehetősen kedélyesen indult meg az ülés.

Kaszinózni pedig volt miről ma elég. A Lónvay-pár esete adott bő anyagot. Csakhogy autentikus véleményt nem volt kitől kapni. Miniszter ugyanis egy se tűnt fel a szemhatáron. A jövődó külügyminiszter (gyöngébbek kedvéért ide írjuk, hogy Széll Kálmánt értjük ez alatt) szintén nem jelent meg az ülés elején. Hja, diplomatikusnak kell lenni annak, a ki külügyminiszter akar lenni! Már pedig mi az, amivé lenni Széll Kálmán nem akarna?

Tehát a kaszinózás folyt vigan és ezalatt gróf Apponyi Albert megtette kisdud előterjesztéseit és észre sem vette

Terpsichore Debreczenben.

Eszembe jutnak a Helikon ihlet-lehellő irányai, melyeken az örökifju, dalgazdag Muzsák lejtik varázslatos tánczaikat, hol a Hyppokrene forrásainak vizébe pajkos satyrok mártogatták kíváncsian ujjait, hol a földi örömeiket jelképező dryadok hamis suttogással mondák el a naiv nereidáknak az életbölcességnek emberi elme által ki nem fűrészelt rejtett titkait s hol a vidám csapongás, az enyelgő tréfa felett mégis megközelíthetetlen szentségben uralkodnék a lyra édesszavu Istene, a muzsavezető Apollo . . .

Mindez eszembe jut, midőn elképzelem, milyen leend a *Zenede hangversenye*.

A komoly művészet szentelt csarnokai egy futó estélyre megnyílnak, a lelki és földi gyönyöröket keresők részére; Bach fugáit és Cramer gradusait tulcsengi a proletár polka és keringő zene s a márványfalak metopáira vésett classikus nevek jóleső mosolylyal tekintenek alá a tánczó, fényes csoportokra, kik lihegő kebellet, kipirult arcczal áldoznak a nemes ezél, a jótékonyág oltárán.

Mily szép gondolat ragyog át a rendezőség ezen eszméjén: karonfogva jelenteti meg a komoly Melpomenet, a könnyen lebegő Terpsichorével s a mo-

solygó, ifju Eratoval, a kik képviselik a zene magasztosságát, az önmagában felolvasó tánczedvet s a lelkes ifjuság üdőségét! Így van ez jól; a lélek ünnepe után vegye ki részét a szív, a test is az élvezetből, a hogy tették vala azt az Olymp fenkölt alakjai a Parnassus lejtőin.

Engem valóban lelkesítenek az estélynek kilátásai. Maga a czél, a zenedei tanárok nyugdíjalapjának végleges megteremtése is oly szép. Es mily édes alakban hozhatják meg a gyarapodás filléreit azok, kiket a nemes emberbaráti eszmék hidegen nem hagynak.

Az érkezőket fényárban uszó márványlépcsők fogadják, melynek ragyogása alig leend csekélyebb, mint a kedves várakozásban égő arczok lángolása. A ruhatár a földszinten van; a széles lépcsőkön könnyedén lebeg fel a vendég-ség hosszú sora a hangverseny-terembe, hol majdnem esupa magyar szerzők művei kerülnek előadásra, igazán művészi tökélyben. S midőn az utolsó taps is elhangzott, akkor Terpsichore egyetlen iatására megnyílnak a táncztermek hosszú sora, feltárják csábos ingereiket a rejtett buffetek és a koránvénító pessimizmus is visszavonulhat a dohányzótermek hangos asylumába . . .

Evek óta szőnyegen van már a tanári nyugdíjalap kérdése. Foglalkozott

vele sokszorosan az intézőség, a közvélemény s ennek organuma a sajtó. Amde az ily mélyreható ügynek bármily előnyére is válik az érdeklődés, életképesség csak anyagi hozzájárulások után lehet. Az igazgatóság már ezen a téren is szerzett dícséretes érdemeket; most a nagy közönségen a sor, hatalmas és nélkülözhetlen támogatásával lendületet adni a meddőn vajudó ügynek.

Kárpótlásul az egész tanári kar sikra száll a közönség gyönyörködtetésére s riadásul zárt táncmulatságot rendez. A ki a hangok ábrándos világában találja fel lelkének üdülését, az nem fog esalatkozni, — a ki pedig az illatterhes, kaleidoskopszerű tánczteremben keresi az élet költészetét, az iskielégülten fog majd visszaemlékezni e tündéri estélyre, valahányszor az ismét homálylyá lett palota büszke homlokzatára tekint fel.

Ha közönségünk oly arányban fog érdeklődni az estély iránt, mint a minőt a jó ügy s az ünnepeket rendezők igaz lelkesedése megérdemel, ugy a különben is igen szépek ígérkező estély már eleve is a legragyogóbbak egyikének mondható, mert városunk nemeskedélyű közönsége bizonyára nem takarja el tekintetét a művészet és humanizmus nevében kitűzött fáklya tiszta sugárzása elől.

Drumár.

senki, már a napirendre is rákerült a sor Háborítlan zivaj közepett olvasta fel a jegyző harmadszori olvasásban a bevándorlási törvényjavaslatot és a viám diskurzus moráját csak egy pillanatra szakította félbe az Apponyi felharsanó hangja:

— Elfogadja-e a tisztelt Ház . . . ?

A többi megint elnyelte a zaj, melyet Apponyi igen helyesen értelmezett úgy, hogy a Ház harmadszori olvasásban is megszavazza a bevándorlási javaslatot s ki is jelentette, hogy a megszavazott javaslatot átküldi a főrendiházhoz.

A kik a haza sorsán aggódtak, megkönnyebbülten lélegzettek fel most: megjött Széll Kálmán, belesüppedt karoszékebe és belemerült a hivatalos országgyűlési tudósításba, természetesen saját örökbeesü beszédeinek olvasásába.

Az utlevél-ügy.

Ezenközben Lator Sándor elfoglalja az előadó székét, hogy megtegye jelentését a napirend most következő pontjáról, az utlevél-ügyről. Az előadó beszélt is valakit s érvelt is amellől, hogy a javaslatot el kell fogadnia a Háznak, de a hangulatot igen helyesen jellemezte egy függetlenségi párti képviselőnek félhangosan teti megjegyzése:

— Ez az ember azt hiszi, hogy van valaki, a ki hallgat is rája!

Némi figyelem csak akkor támadt, a mikor Rátkay László állott fel szólásra s bejelentette, hogy a javaslatot a függetlenségi párt nevében általánosságban elfogadja, mert az utlevél-ügy terén a helyzetet legálább némiképp javítja. Van azonban egy pontja a javaslatnak, melyet ha meg nem változtatnak, akkor a függetlenségi pártnak lehetetlenné teszik a javaslat elfogadását. A javaslat 9 §-áról van szó, mely szerint a magyarországi utlevél nyelve a magyar és a francia, a Horvátországiaké ellenben horvát és francia. Ezt nem fogadhatja el, mert a magyar állam hivatalos nyelve a magyar, Horvátország pedig része a magyar államnak. Bevádolja egyébként, hogy a magyar törvényhozás nagy mulasztást követett el, hogy nem ellenőrizte kellőképp a horvát országgyűlés tanácskozásait és ott oly törvények hoztak, melyek a horvát állampolgárságról beszélnek, holott az nincs. Most pedig a magyar országgyűlés előtt is Horvátországról léven szó, a magyar nyelv jogát tekinteten kívül akarják hagyni. Igeretet kér, hogy a horvát utlevélben a magyar nyelv is szerepelni fog. Legyen a horvát utlevél nyelve magyar, horvát és francia. Ha ezt az ígeretet nem kapja meg, a függetlenségi párt a javaslatot nem fogja megszavazni.

Gróf Wilczek Frigyes: A néppárt nevében jelenti ki, hogy elfogadja a javaslatot. Egyetért Rátkay fejtegetéseivel, a javaslat 9 §-ára vonatkozólag. Alkalmassá tartaná azonkívül, hogy az utlevélbe személytelen helyett a néppárt legyenek be. Javasolja azonkívül, hogy az utlevelek kiadása díjtalan legyen.

Szederkényi Nándor: Általánosságban szintén elfogadja a javaslatot, de hozzájárul Rátkay előterjesztéséhez is.

Széll Kálmán: Rátkay Lászlónak felül mindenekelőtt s kijelenti, hogy a javaslat alkalmaszkodik a magyar-horvát egyezményhez, az 1868. XXX. t.-ez.-hoz, mely az utlevélügy végrehajtását Horvátországnak tartja fenn. Félremagyarizációnak itt nincs helye, mert hiszen a törvényt nem hozhatja a horvátországi országgyűlés, az a magyarországi országgyűlés hozza Horvátország számára. A törvényt tehát ez a közös országgyűlés hozza. Horvátország a közigazgatás keretében csak

végrehajtja a törvényt, a horvát közigazgatás nyelve pedig a horvát. Nem fogadhatja el tehát Rátkay indítványát, mert ez sértene a magyar-horvát egyezményt.

Simonyi-Semadam Sándor: Nem ért egyet a miniszterelnökkel, mert az 1868. XXX. t.-ez. szerint az utlevélügy Horvátországgal közös. Kifejezésre kell tehát juttatni a magyar törvényhozás fölényességét. Az utlevél nyelve fölötti mi diszponálunk. Egész más, ha a törvényben nincs benne, hogy horvát legyen a horvát utlevél nyelve s ha ezt a közigazgatás keretében a horvátok maguk intézik úgy el.

Széll Kálmán: Ismét kijelenti, hogy ragaszkodni kell a magyar-horvát egyezményhez.

A Ház többsége ezután általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot.

A magyar nyelv joga.

A részletes tárgyalásba fogtak most bele, az első nyolcz szakaszt incziáens nélkül megszavazták, az aminózus 9. §-nál kezdődött csak a vita.

Rátkay László Mint előre jelezte, e szakasznál felszólal, mert a magyar államiság kifejezésére a magyar nyelvnek benne kell lennie a horvát utlevélben is. A mikor a magyar nyelv jogáról van szó, akkor nem lehet szívessegekben, paktálásokban utazni. A 9. §-nak módosítását javasolja olyképen, hogy Horvát-Szlavonországokban az utlevél nyelve a magyar, horvát és francia legyen.

Széll Kálmán: Nincs újabb mondanivalója, csak azt jegyzi meg, hogy itt se szívessegről, se paktumról, se engedményről nem lehet szó, mert ha ilyesmi történt, az 1868-ban történt, a mikor meghozták a magyar-horvát egyezményről szóló törvényt, melyhez ő ragaszkodik.

Szederkényi Nándor: Szintén követeli ezt a módosítást. A magyar nyelv jogának érvényt kell szerezni. Rátkay indítványát elfogadja.

Széll Kálmán: Nem tartja, hogy a külföld előtt a magyar állam tekintélye és egysége legesekélyebb mértékben is degradálva lenne azzal, hogy a horvát utlevél nem szól magyarul is. Kifelé a magyar állam egységét az egységes magyar ezimer jelképezi, már pedig ezen a horvát utlevélben is az egységes magyar ezimer lesz.

Rátkay László: A fél-igazság, nem igazság.

Széll Kálmán: A nyelv kérdései egyszerű közigazgatási ügy, a közigazgatás pedig Horvátország autonóm ügye s így nyelve a horvát.

Ugron Gábor beszél.

Vártaimul általános meglepetésre felállott most Ugron Gábor, ki vagy két éve nem szólott már a Házban.

Ugron Gábor: A miniszterelnök fejtegetéseit nem fogadja el. Egy Magyarország van, egy király, egy állam: ez magyar. Utlevelet csak a magyar állam adhat ki, lehetetlen, hogy ezen a magyar nyelv ne legyen rajta, Francia nyelv rajta lesz, magyar nem? Ha megengedjük, hogy rajta legyen a horvát nyelv, akkor meg kell lennie, hogy rajta legyen az állam nyelve: a magyar. Magyarország közjogáról a külföld nem bír annyi fogalommal, mint például az egységes német birodalomról. És ha a német egységes birodalom mindig rajta van, hogy közjogi egységét kifelé kitüntesse, mennyire rajta kell lennie a magyar államnak. Véget kell vetni annak a gyávaságnak, (Úgy van! balról.) hogy valahányszor a mi egységünkről van szó, a mi önállóságünkról, mindig a

böles higgadtságot emlegetik. A horvát tulajdonknak, a horvát lázítóknak nem szabad engedni. Kérem a t. Házat: emberelje meg magát, legyen magyar s ne vezettesse magát silány pórázon! (Taps és éljen az ellenzék padjaiban és zajos helyeslés.)

Széll Kálmán ingerült hangon kezdett válaszába: Azt mondja nekem valaki, hogy én silány pórázon vezetem az országot. Hát ez egy hangzatos frázis, mely pattog, de üres, mert tartalma, igazsága nincs. Itt nem megemberelésről van szó, hanem a törvény megtartásáról.

Névszerinti szavazás.

A padok az utolsó két beszéd alatt egyszerre megteltek, a nagy viharok hangulata áradt el a Házon.

Rakovszky állott fel most és szenvedélyesen követelve a magyar nyelv jogát, kijelentette a néppárt nevében esatlakozását a Rátkai indítványához.

Előzben Lengyel Zoltán fehér ivet lobogtatott s gyűjtötte az aláírásokat a névszerinti szavazás kérésére.

Az erre szükséges pár percet az öreg Madarász József jogos kifakadásai töltötték ki, hogy nem szabad a magyar állam jogát elúpatni.

Mikor befejezte beszédét, Apponyi bejelentette, hogy husz képviselő névszerinti szavazást kért.

— Bizony érdemes! — kiáltotta közbe Ballagi Géza kormánypárti képviselő.

Több se kellett. Mint egy ember pattant fel a függetlenségi párt és a néppárt.

— Hogy mer így beszélni! Bizony érdemes! Persze nem a huszofazékról van szó.

Apponyi hosszas esöngetéssel állította csak helyre a rendet. Sorshuzás utján megállapították, hogy a C betűn kezdik a szavazást.

— Csendesség! — kiáltották a baloldalon.

Az elnök tíz perczre felfüggesztette az ülést és aztán megkezdődött a névszerinti szavazás.

Egyház és iskola.

Egyházigazgatási ülés. A református egyház gazdasági bizottsága e hó 14. d. u. 3 órakor Szinay Gyula elnökle mellett ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

Államvizsgálatok. Szombaton d. u. kezdődtek meg s ma, szerdán folytatódnak az államtudományi államvizsgálatok főiskolánkon. Ma délután Kun Elemér és Kató Sándor végzett joghallgatók államvizsgáznak. Ugyancsak ma délben járt le a pót- és javító alapvizsgák engedélyezése iránt beadott kérvények határideje. — Lesznek első és másod alapvizsgák is.

Beiratkozások a főiskolán. Dr. Kérészy akadémiai rektor tegnap tette közhírré a második félévi beiratkozások határnapjait. A beiratkozások január 20-tól 28-ig tartanak; a hónap hátralevő három napján kell aláírni a lecke-könyveket. Az előadások mindkét akadémián február hó 1-ső napján kezdődnek és tartanak június 15-ig. Február 8-ig az akadémiai tanács és igazgató adhat csak engedélyt a beiktatásra.

KRÓNIKA.

A művészet elismerése.

Sebestyén Géza szintársulatunk derék művésze a mult héten mint Svengáli borzongatta meg a gyengébb idegzetű közönség hátát a Trylbi-ben. A közönség tapsolt a

jeles fiatal művészek, a ki lejárta szepét — mint rendszeren — pihenni tért.

Másnap reggel — kevéssel azelőtt, hogy próbára rohant, egy hordár állított be a lakására. Egy üveg szerémi szilvóriumot és egy levelet hozott.

— Ezt egy ur küldte a tekintetes urnak! Aztán a levelet is, meg a szilvóriumot is letette az aszialra.

Sebestyén kíváncsian bontotta fel a levelet, a melyben ez volt írva:

Tisztelt uram!

Tegnap megnéztem az ön Svengáliáját. Mondhatom, nagyon jónak találtam. Elismerésemet nem tudom ezuttal másként kifejezni. fogadja el tőlem ezt az üveg jó szerémi szilvóriumot.

Tisztelettel

K. J.

Sebestyén megkóstolta a szilva szeszt és úgy találta, hogy az kitűnő. Művészetének elismerésével azonnal nagyon megelégedett.

A felét Székács fizeti!

Két vidéki ur volt vaesorára hivatalos a minap egyik debreczeni családban. Garzon emberek a kik életüket a vendéglőben töltik el s a kik nem egyszer csapnak görbe napot. Ilyenkor a zechet közösen fizetik.

A két gentlemann ugyancsak jól mulatott s az egyik éjjel után két órára teljesen elázott. Csak úgy bóbiskolt már az asztal mellett s ős tónszerűleg azon járt az esze, hogy mint minden este, úgy most is fizetni kell aztán szökni haza. A bor fogalomzavart okozott fejében. Azt hitte, hogy most is a vendéglőben van. Mikor már majd elaludt, a nagy elhatározások terére lépett.

— Fizetek — zugta harsány hangon.

A házi gazda ijedten ugrott fel.

— Mit csinálsz öregem?

— Fizetek — volt a határozott válasz.

A pajkos szemű házi asszony hirtelen átértette a helyzetet. elébe állott, számolni kezdett.

— Husz forint ötven krajczár, szólt kacagva, ez a végösszeg.

Az elázgtt gavallér kivette a tárczáját, az asztalra tett egy tízest, aztán álmos hangon morogta.

— A felét Székács fizeti, mint rendszeren.

A társaság harsogó kacagásba tört ki s a gavallér csak akkor tért magához.

— Pardon, tévedtem!

Visszatette a tízforintot és nyugodtan elaludt a székén.

VIDÉK.

Megillette az anyósát. Borbély Sándor bihar-püspöki-i parasztagga, mint tudósítónk jelenti, évek óta folytonos czivódásban élt anyósával Tari Sándorné született Ibrányi Juliánnával, a ki a fiatal házások békéjét minduntalan feladta. Tegnap délelőtt 9 óra tájt az anyós ismét nagy patáliát csapott a fiatalok házában. Borbély Sándort annyira elkeserítette anyósának izgágasága, hogy revolvert ragadott s kétszer reálott Tari Sándornéra. A lövések az asszony balláiban és a nyakán könnyebb sérüléseket okoztak. Borbély a büntett elkövetése után azonnal Nagyváradra jött, hogy a főszolgabírói hivatalban jelentkezzék, de az őt nyomán követő bihar-püspöki esendőrőrsvezető a Fő-utczán elfogta s bekísérte a rendőrségre.

Elevenen eltemetve. A vaskói járás Szerbest községében megrendítő szerencsétlenség történt a múlt napokban. Varga Juon és Baria Nyikitor tizenegy éves gyermekek az erdőbe mentek fiúért. Utközben eső érte őket s az erdőszélén egy földbevágásba húzódtak. A felettük levő roppant földtömeg, mely az olvadás következtében megesuszamlott óriási robajjal lezuhant s mindkét gyermeket maga alá temette. Két napig hirt sem hallottak a szerencsétlen gyermekek

felől, a kikért az egész határt tüvé tették a szülők. Tegnap végre egy Lukács György nevű fiúeska felfedezte, hogy a földtömeg alól egy gyermekhez látszik ki. Azonnal többen kimentek, felásták a földet s megtalálták holtan mind a két gyermeket. A hatóság megindította a vizsgálatot.

Hajdumegye a múlt hónapban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen, január 14.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését Puky Gyula főispán elnöklése mellett. Az ülésen a szakelődök tették meg előterjesztéseiket a megye múlt havi állapotáról. Különös érdeklődésre az alispáni jelentés tarthat számot, a mely egyszerre tíz fegyelmi ügyről számol be.

A gyűlésről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Puky Gyula főispán délelőtt 9 órakor nyitotta meg az ülést. Az első tárgy az alispán jelentése volt.

Az alispán jelentése.

Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán jelentése szerint a megye közbiztonsági viszonyai a múlt hónap folyamán is jők voltak, azí felemlítésre méltó eset nem zavarta meg.

Az állategészségügy is meglehetősen jó volt, mindössze Hajduszováton lépett fel egy esetben takonykór. Nádudvar és Hajduszoboszlón a sertészsész.

Hajdumegye házipénztárát 1902 december 23-án váratlanul megvizsgálták s ott mindent rendben találtak.

Fegyelmi ügyek.

Rásó Gyula alispán jelentésének további részében tíz fegyelmi ügyről tesz előterjesztést.

Ferezy Elek nyug. főszolgabíró fegyelmi ügye az alispáni jelentés szerint most sem végződött be. A fegyelmi választmány által hozott beszüntető határozatot megfélebezték s az most a belügyminiszter döntésére vár.

Vekerdy Károly hajdudorogi adóügyi jegyző ellen hivatali mulasztás és visszaélés miatt folyamatba tett fegyelmi eljárás befejezést nyert, de az ítélet még nem jogerős. Kaszás József balmazújvárosi jegyző fegyelmi ügye szünetel, mint-hogy az iratok a királyi ügyészséghez kértettek át. Kohutovics János vámospécsi jegyző és Feldmann Henrik irnok ellen hivatali visszaélés miatt elrendelt fegyelmi eljárás befejezést nyert. A megállapított hamis tanuzásra való törekvés miatt a két hivatalnok ellen bünyügi eljárás van folyamatban. Nédházy Béni szováti jegyző és Szabó Balázs pénztárnok ellen hivatali mulasztás miatt megindított eljárás befejezést nyert, az iratok áttétettek a királyi ügyészséghez.

Solyom Antal hadházi jegyző s Csapó Zsigmond adóügyi jegyző ellen hivatali visszaélés miatt fegyelmi eljárás van folyamatban. Csapó Zsigmond állásától fel is függesztetett. Folyamatban van Rajk Imre hajdudorogi községi főbíró ellen is a fegyelmi eljárás hivatali hanyagság miatt. Ezenkívül folyamatban van Pápay Károly bősörményi adószedő, Némethy Lajos helyettes adószedő és Ambrus Ferencz b.-újvárosi segédjegyző ellen is a fegyelmi eljárás.

Az alispán jelentését tudomásul vették.

Az adózó vármegye.

Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentése szerint mely helyettese Eisenmann Oszkár terjesztett elő a múlt hó folyamán a vármegyében egyenes adóban 159,168 koronát, hadmentességi díjban 3900 koronát, dohányjövedékben 135,745 koronát fizettek be. Fizetési halasztást a pénzügyminiszter 36 esetben engedélyezett.

A pénzügyigazgató jelentését a bizottság tudomásul vette.

A megye egészségügye.

Losonczy Almos dr főorvos jelentése szerint, a vármegye egészségügye december hónapban kielégítő volt. Betegségek kevesebb számban fordultak elő, halálozások szintén. A heveny fertőző kórok közül a kanyaró és a vörheny dühöngött.

Rendkívüli haláleset, véletlen baleset következtében 3. öngyilkosság szintén 3 fordult elő.

Népesedési mozgalom.

A múlt hónapban a vármegye területén 601 születés történt, 14 halva született Elhunyt 365 egyén, a szaporodás száma 222.

A tanfelügyelő jelentése.

A megye iskoláztatásról Csánky Viktor tanfelügyelő tett jelentést. A tan-kötelesek iskolába járása a körülményekhez képest rendes volt. A tanítók szorgalmasan teljesítették kötelességeiket. A hajduszováti iskola tanítóját Gaál Zsigmondot szép kitüntetés érte. Ő nyerte el a faskola kezelés és gyömöles terjesztés révén szerzett kiváló érdemei jutalmául a magyar földhitel intézet 400 koronás jutalomdíját.

A közigazgatási bizottság ezt örvedetes tudomásul vette.

A királyi főmérnök, királyi ügyész előterjesztése után felebbezési ügyeket intézett el a bizottság, ezzel az ülés véget ért.

SZÍNHÁZ.

Párisi élet. A párisi élet tegnapi előadása hatalmas sikert hozott a debreczeni szinpad ünnepelt szubrett primadonnájának Felhő Rózsának. Gabrielle keztyüs leányt játszotta elragadó kedvességgel, azzal a csodás temperamentummal, amely az ő előkelő művészetének egyik irigylésre méltó sajátossága. Zugó tapsvihar kísérte minden jelenését s a harmadik felvonás után előadott betétje pedig a tetszés zugó viharát idézte elő. Az előadásból az ő szereplésén kívül nevezetesebb, feljegyzésre méltó esemény nincs. (s. b.)

A színház ruhatár ügye. Most, hogy a közönség színházba járó kedve megindult, türehtetlen alakban nyilvánul meg a színházi ruhatár mizériája. Előadások végével olyan kétségbeesett tolongás. Küzdelem folyik a ruhatárak előtt, mint egy-egy bajnoki mérkőzésen. A színházba járó hölgyek, a míg felöltőiket megkapják, az összepréselés veszedelmének teszik ki magukat, az arak — nem különben. Nagyon kívánatos volna, ha ügybuzgó színházfelügyelőnk csakugyan kezébe venné a ruhatár rendezésének ügyét és segítene ezen a mai — tarthatatlan állapotban.

A Képzelt beteg. Holnap délelőtt lesz a főpróbája Molier remekének a Képzelt betegnek. A főpróba már előadás számba is mehet, olyan gonddal és figyelemmel készült a klasszikus előadásra a szintársulat vigjátéki személyzete. Gazdag alkalma lesz a darabban Sebestyén Gézának fényes és erős tehetségét ismét érvényesíteni. Rajta kívül a színház két

kiváló női tagja Menszáros Margit és Hahnel Aranka jutnak jelesebb szerephez. Érdekes, hogy a Molier est iránt már is nagy érdeklődést tanúsít a közönség. A nappali pénztárnál már számos előjegyzést jelentettek be, úgy, hogy a Képzelt beteg valószínűleg zsúfolt ház előtt kerül színpadra.

UJDONSÁGOK.

* **A főispán Budapesten.** Puky Gyula főispán a ma reggeli gyors vonattal Budapestre utazik, a honnan hetfőn fog visszatérni.

* **Miniszteri biztosok Debreczenben.** *Lossonczy Mihály* miniszteri tanácsos és *Fadlallah el Hedad Mihály* ezredes, bábolnai állami ménes parancsnok a folyó hó 17-én tartandó ménkiosztás eszközlése végett e hó 16-án városunkba érkeznek.

* **A városi tanács ülése.** A városi tanács ma délelőtt 10 órakor Kovács József polgármester elnöklésével ülést tart, a melyen a múlt évre vonatkozó elszámolások, bemutatások intézettek el.

* **A házbéradó ügye.** Az általános házbéradó ügyében a városháza könyvtárszobájában tegnap délután ismét ülés volt. Jelen voltak ezen *Hank* pénzügyi tanácsnok, *Hajdu Gyula*, *Gáll József*, *Horváth István* és *Juhász Ignác*. A gyűlés abban az irányban folytatta munkálatait, a mint azt tegnapi számunkban jeleztük.

* **A Kereskedő Társulat új választmányi tagjai.** A Kereskedő Társulat február második felében tartja évi rendes közgyűlését. Ezt megelőzőleg, valószínűleg még a jövő héten, választmányi ülés lesz, mely előkészíti a közgyűlés végleges tárgysorozatát. A 18 tagból álló választmánynak hat tagja sorsolás útján kilép; a belépő választmányi tagokat azonban minden bizonyosság szerint újra megválasztják. A titkár már régebben elkészült az évi jelentéssel, mely most az elnökségnél van.

* **A jog- és pénzügyi bizottság.** A város legfontosabb bizottsága, a jog- és pénzügyi bizottság e hó 15-én, esütörtökön délután a városháza nagytermében *Veesey Imre* főjegyző elnöklésével tartja ez évben első ülését. Ezen a gyűlésen a január 29-iki közgyűlés tárgysorozatát készíti elő a bizottság. A gyűlés tárgysorozatát *Veesey Imre* már összeállította és ez a következő: 1. A debreczeni ev. ref. egyháznak megkeresése a mester-utcai leányiskolánál: tanszer és eszközök tartására alkalmas zárt helyiségnek előállítására végett. 2. A b.-újvárosi vasut mentén épült vasuti őrház és sorompó áthelyezéséhez szükséges földterület árára nézve adandó javaslat. 3. *Pan-sova* városnak önálló választó kerülettelé alakíthatása végett a képviselőházhoz intézett felirata. 4. A debreczeni ev. ref. egyháznak kérvénye, a városi szegényház lakóit lelki gondozásban részesítő *Hajdu Zsigmond* püspöki titkár évi 400 korona tiszteletdíjának elvállalása iránt. 5. A debreczeni mav. állomás területén létesült utburkolat és átjáróknak fentartásával kapcsolatban az állomás bővítésének céljaira szükséges földterületnek díjtalan átengedése kérdése. 6. A *Hüvelyes-utca*

ésatornázása és világítása iránti kérvény. 7. A rabszegélyző egyesület kérvénye 4 holdnyi földterület díjtalan átengedése iránt. 8. Az erdélyi bányász egyesület kérvénye 200 korona alapító tagul való belépés iránt. 9. Az állami tanítóknak a képviselőházhoz intézett felirata, fizetésök rendezése iránt támogatás végett megküldetik. 10. *Kerek Gábor* illetéki végrehajtó kegydíj iránti kérvénye. 11. A *Zenede* tűzifát kérő segélye. 12. Az erdőmester jelentése a legeltetés és kaszáltság ügyében. 13. A számvevőség- és házipénztárra felügyelő bizottság alakítása iránti javaslat.

* **Tanonezdorgálások.** Az iparos tanoneczok híresek arról, hogy az iskola mellé szeretnek járni. Ha *kalandjuk* akad az utcán, de hogy mennek tanárhallgatásra. Az iskolamulasztások még december havában öltöttek legveszedelmesebb mérveket. A hanyag iparostanoneczokat e hó 20-án dorgálják meg az ipartestületen. Büntetésük pénzbírságtól egészen a Debreczenben való elszegődés megtiltásáig terjed.

* **A gazdasági egyesület közgyűlése.** A debreczeni gazdasági egyesület január 25-ikén délelőtt 10 órakor *Riekl Antal* elnöklésével ülést tart a városháza kistanácstermében. Az ülésen közgazdaságilag fontos ügyek kerülnek elintézés alá. A múlt évben megalakított gazdák hitelesoportjának ismertetése, a gazdaság biztosítás részletes magyarázata, a munkás és betegsegélyező pénztár ügye lesz a gyűlés legfontosabb tárgya. Bemutatnak ezen az ülésen egy praktikus új szőlőszállító kosarat is.

* **Változás a közigazgatási bizottságban.** A városi közigazgatási bizottságban változás fog beállani. Egy tag ugyanis bejelentette ezen tisztéről való lemondását. Az így megüresedett közigazgatási bizottsági tagságot a január 29-iki rendes városi közgyűlésen fogják betölteni.

* **A debreczeni dalegyelet** igazgató választmánya f. hó 15-én az ügyvédi kamara helyiségében d. u. 5 órakor választmányi gyűlést tart. Tárgy: 1. Az egyleti elnöki szék betöltése iránt intézkedés. 2. A február 5-én tartandó hangverseny helye és program megállapítása. 3. Az egyleti zászló megújítása, költségvetéssel. 4. A leltár ügyben kiküldött bizottság jelentése. 5. Folyó ügyek.

* **Tolvaj szerelmeseik.** *Lapunk* tegnapi számában részletesen megemlékeztünk arról a lopásról, melyet *Telegdi János* hetes a tanítói árvaház kárára elkövetett. Ebből az ügyből kifolyólag egy újabb bűn nyomára jöttünk rá, melyet *Pénzes Erzsébet* eseléd leány, a *Telegdi János* kedvese követett el. Ez a jeles leányzó, a ki éveken keresztül vadházasságban élt *Telegdivel*, méltónak mutatkozott párjához. Szatmárról együtt jöttek Debreczenben és *Pénzes* a Debreczen söresarnokba állott el eselédnek. Kedvese a tanítói árvaházból, ő pedig a söresarnokból állandóan loptak. Az ellopott tárgyakat egy házimester gondjaira bízta, a hol meg is találták. *Pénzes Erzsébet* tömegesen hordta a sok tányérokat, poharakat és ezüst evő-

eszközöket s értékük több száz koronára rug. A tetteseket tegnap hallgatta ki *Végh Gyula* h. főkapitány. A lopást beismerték, holnap átkísérik őket az ügyész-ség börtönébe.

* **Magyar név.** *Veisz Izráel Eduárd* debreczeni lakos és kiskoru *Mária* nevű gyermeke belügyminiszteri engedéllyel *Hajdu*-ra magyarosították neveiket.

* **Pályázat körorvosi állásra.** *Orosz Sándor* központi főszolgabíró pályázatot hirdet a mikepéresi, alsó- és felső-józsa körorvosi tisztségre betöltésére. *Aczél Béla* dr. távozása óta dr. *Gáspár* működik a járásban, mint ideiglenes körorvos. A pályázatok beadásának határideje január 26. Javadalmazás 900 korona. E hó 27-én már el is dől a pályázatok sorsa. A választó bizottságba, *Mikepéres* nyolcz, a két *Józsa* község 4-4 tagot küld.

* **A kóserhus árusítása.** *Láng* miniszter legújabb rendelete szerint 100, esetleg 200 korona büntetéssel sújtandók azok, akik az izr. hitközség engedélye nélkül árusítanak kóserhust és vágnak vagy vágatnak barmokat. A rendelet tegnap lépett hatályba s különösen a községekben szüntet meg sok törvényellenes szabálytalanságot.

* **Elloptak egy varrógépet.** Hétfőn este a *Szent-Anna-utca* 5. szám alatt lakó *Sz. F.* vasuti hivatalnok lakásáról eddig ismeretlen tettes egy varrógépet lopott el. A varrógépet, mely állandóan a nyitott folyosón állott, este 6 és 10 óra közt vihette el a vakmerő tettes, akinek mint értesülünk a rendőrség már nyomában van.

* **Fegyelmi egy segédjegyző ellen.** Megirtuk, hogy *Orosz Sándor* főszolgabíró fegyelmi vizsgálat alá vonta *Ambrus Ferencet*, *Balmazújváros* I. segédjegyzőjét. A fegyelmi vizsgálat elrendelésére *Ambrusnak* felelősségével tanúsított engedetlensége szolgált okul. A segédjegyző megfeleltette a fegyelmit elrendelő végzést *Rásó alispánhoz*, ki azonban elutasította kérelmével *Ambrust*. A főszolgabíró legközelebb foganatosítja a fegyelmi vizsgálatot.

* **Meglopott gyümölcsárus.** A felesége ellen folytatott válópere hozta Debreczenbe *Kelemen Antalt*. Reggel elment az ügyvédjéhez, a ki semmi újat nem tudott neki mondani, csupán türelemre intette a minden áron válni akarót. Az ügyvédtől egyenesen a *Hatvan-utca* ment, a hol a gyümölcsösök árulnak. Itt egy alkalmas pillanatban vállára kapott egy zsák almát s azzal megugrott. A káros kevéssel azután elfogta ő kigyelmét a *Csapó-utczán*, a hol javában árulgatta lopott almát. *Kelemen* a rendőrség elkobozta a még meglévő almát s ellene a büntető eljárás megindította s ráadásul örökre kitiltotta a város területéről.

* **Csendőrtemetés.** Tegnap délután temették az agyszélhűdésben elhunyt esendőrt. Temetésére kivonult a katonazenekar s a teljes debreczeni esendőrszakasz. A végtisztességtételen nagy közönség volt jelen. A holttestet a *Szent Anna-utca* r. k. temetőben hantolták el.

* **Elveszett** egy fekete bugyelásis kulcsesal a *Széchenyi-utczától* a *Kossuth-utczáig*. A megtaláló illő jutalomban részesül *Deák Ferenc-utca* 8. sz. alatt.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik megboldogult kis Józsikánk végtisztességén megjelenni és fájdalmunkat enyhíteni szívesek voltak — fogadják hálás köszönetünket. Tisztelettel Károlyi Sándor és neje.

* **Tegnap halottak.** Az anyakönyvi hivatal tegnap a következő halálozásokat jegyezte be: Balku Imre ev. ref. 57 éves zöldségkertész; Dári Istvánné ev. ref. 68 éves; Rácz Juliánna ev. ref. 76 éves; Jaszovszky János r. kath. 36 éves péksegéd.

TÁVIRATOK.

A képviselőházból.

Budapest, január 13. A képviselőház csütörtökön szünetet tart. A pénteki ülésen fog Széll nyilatkozni a kiegyezésről.

Stefánia válása.

Cap-Martin, január 13. Ma reggel felkerestem Ulrich urat, a Hotel Cap-Martin igazgatóját, aki mindig tájékoztatva van a volt trónörökösné tartózkodási helye iránt és megtudtam tőle, hogy a volt trónörökösné férjével együtt a Cahn-villában lakik. Lónyay gróf ettünése mese, a grófi pár együtt lakik. Arról, hogy válni akarnának, Ulrich ur nem tud semmit; szerinte a grófi pár most türethetően él együtt és nem hiszi, hogy a válás kérdése most aktuális volna.

Bécs, január 13. Cap-Martinból érkezett hírek szerint Lónyay gróf és neje együtt laknak egy Cap-Martinhez közel eső villában. A gróf Lónyay eltünéséről szóló hírt megegyezően is hiszik, hogy a válás előbb-utóbb be fog következni. Most tudódott ki, hogy a Lónyay pár két ízben akart már válni; első ízben az 1901. év őszén, másodízben a múlt év nyarán. Magát a válási hírt most sem czáfolják, csak konstatálják, hogy a házaspár még együtt vannak.

Budapest, január 13. A Stefánia főhercegnőről elterjedt híreket Haasné, Stefánia társalkodónője a Wiener Journalhoz intézett sürgönyében leczáfolja. A hír nem igaz, sürgönyzi Haasné, gróf Lónyay Cap-Martinben van feleségével. Kéri az inpertinens híreket leczáfolni. Lónyay grófné különben ötödikén levelet írt a flandriai grófnéhoz, a melyben épen azt írja, hogy Lónyay Elemér mellett megtalálta régen keresett nyugalmát.

Mentone, január 13. Lónyay Elemér dróf, san-remói időzésekor maláriában megbetegedett, most lábadozik. Hogy Cap-Martinben van, ezt megerősíti a capmartini szálloda tulajdonosa, aki a Neue Freie Presseben intézett táviratában kijelenti, hogy a

grófék a vele szomszédos Calm-villában laknak. Lónyayék a téli hónapokat Cap-Martinben fogják tölteni.

Elhunyt nagyprépost.

Kalocsa, január 13. Molnár János, a kalocsai főkáptalan nagyprépostja 90 éves korában meghalt. Az elhunyt prépostot Császká érsek fogja temetni.

János György szász herceg a királynál.

Bécs, január 13. János György szász herceg ma reggel Drezdából ideérkezett, hogy a királynak köszönetet mondjon azért, hogy kinevezte a II. gyalogezred tulajdonosává. A herceg kérelmére nem volt hivatalos fogadás. Üdvözlésére csupán gróf Rex szász követ. Hevnitz attasé és a herceg mellé kirendelt diszszolgálat jelent meg a pályaudvaron. — Az üdvözlés után a herceg osztrák-magyar ezredének egyenruhájában a Burgba hajtatott. A Belária-lépcsőn várta a herceget a király szász ezredének egyenruhájában, továbbá Lichtenstein herceg első főudvarmester és Choloniewski gróf főszertartásmester. A király melegen üdvözölte a herceget, azután lakosztályába kísérte és néhány perczig ott maradt. Ma délelőtt a király külön kihallgatáson fogja fogadni a herceget.

A szász trónörökösné.

Salzburg, január 13. Valótlan néhány lapnak az a híre, miatha a szász trónörökösné tegnap inkogniton ideutazott volna. Azonban feltétlenül megbízható forrásból jelentik, hogy a tárgyalások a trónörökösné és a bécsi udvar között odáig jutottak, hogy a trónörökösnének Ausztriába való visszatérése már csak napok kérdése. A trónörökösné ugyanis már kijelentette, hogy tekintettel áldott állapotára, hajlandó visszatérni Ausztriába és most még csak egyes mellékkérdések elintézését várják, mire azonnal elutazik Genfből.

Csendőrkerületi székhely Debreczenben.

Budapest, január 13. A képviselőház mai ülésén a bevándorlási törvényjavaslat letárgyalása után a három új csendőrkerületi székhely felállítását vették tárgyalás alá. Az előadói javaslat a kerületi székhelyeket Debreczenben, Nagyszébenben és Nagyszombatban javasolja felállítani. Bedőházy János Nagyszében helyett Marosvásárhelyt javasolja. Széll Kálmán határozati javaslatot nyújt be. Nagyszében helyett Brassót

ajánlja. A miniszterelnök javaslatát elfogadták s a Ház az új csendőrkerületi székhelyekül Debreczent, Brassót és Nagyszombatot jelölte ki.

Egy pénzügyigazgatóság botránya.

Zilah, január 13. A zilahi pénzügyigazgatóságról rossz hírek jutottak a pénzügyminiszteriumhoz, Fauszt Elek debreczeni pénzügyigazgató a pénzügyminiszter megbízatása folytán, mint miniszteri biztos Zilahra ment. Vizsgálatának mindjárt az első nap az az eredménye lett, hogy Babarezy pénzügyigazgatót állásából felfüggesztette, több tisztviselő ellen pedig fegyelmet indított.

Osztálysorsjáték.

Budapest, január 14. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számok sorsoltattak ki: 60.000 koronát nyert: 33233, 30.000 koronát nyert: 103298, 10.000 koronát nyertek: 39545, 1730, 2000 koronát nyertek: 74526, 40006, 1000 koronát nyertek: 27769, 77149, 81167, 500 koronát nyertek: 632, 2063, 3106, 3212, 3913, 5789, 9620, 11036, 12986, 13046, 13761, 18726, 20152, 24088, 24933, 30815, 32600, 35751, 37681, 40292, 42926, 49422, 51349, 53538, 56200, 64138, 61919, 66585, 66960, 75549, 79737, 80078, 81398, 84323, 84452, 84865, 84865, 84411, 89126, 89512, 91859, 93689, 96327, 96545, 98759, 105389.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Petróné birái előtt.

Esküdtszéki tárgyalás.

— Fővárosi tudósítók távirata. —

A Markó-utcai törvényszéki palota előtt már kora reggel szokatlan volt a mozgalom. A levegő is mintha szenzációval volna tele. Sűrű embertömeg, kiváncsi, lázas, erőszakos nép verődött össze a kapuk előtt, türelmetlenül várva a — színjáték kezdetét. A főváros bűnkrónikájának tavaly nyári leghatalmasabb szenzációjának, a Petró Gyuláné tragédiájának ma vette kezdetét az ötödik felvonása.

A borongós, ködös januári égbolt szürkén dereng be a boltíves törvényszéki tárgyaló terem gothius ablakain. A terem még üres, lassan gyülekeznek az esküdtek, háromnegyed tízre jár, mire bevonul végre Zsitvay Leó elnökkel Doleschuit Alfréd és Agorasztó Péter bírák, meg az esküdtszék.

A vádat dr. Pataky Gyula ügyész képviseli. Vádlottinót dr. Nesi Pál orsz. képviselő, a meggyilkolt Erdeit pedig dr. Berényi Sándor ügyvéd.

Morajlás zug át az egész termen: halkán, szinte észrevétlenül behozzák a hirhedt gyilkost. Két törvényszéki szolgaközt Petró Gyulánét.

Az arezán meglátszik a szenvedés és a bánat nyoma. Egyszerűsziinte igénytelen megjelenésében semmi sem árulja el azonban, hogy ez a nő képes volt arra a borzalmas kegyetlenségre. A haja gondosan meg van fésülve. A ruhája tiszta s a jó háziasszony izlésére vall. Csak a tekintetében van valami különös villanás, mely áttűz az ijedtség zavarodottságán.

— Maga Petró Gyuláné? — kezdte az elnök kérdéseit.

Alig hallható hangon adta a választ, hogy 23 éves, a leány neve Bartók Eszter. A szülei földművesek, Pestre, hol testvére van, szolgálni ment. Két gyermeke van, Gábor két és fél éves, Boriska másfél éves. Kvártélyadással foglalkozott. Büntetve még nem volt.

Vádlattnő mögött mintegy harmincz tanu sorakozott, a kik mind tudnak valamit Petrónéról.

Ekkor megalakították az esküdt-bíróságot.

A bíróság megalakítása után kezdetét vette a tárgyalás.

— Alljon ide Petróné, — rendeli az elnök: hallgassa meg a vádat.

A vádat felolvassák.

— Bűnösnek érzi magát?

Hallgat.

Boismeri, hogy maga megölte Erdei Sándort?

— Igen.

Lássuk csak, micsoda viszony volt maga és Erdei közt? Mióta ismerte?

— Leány korom óta. Ekszereket vettem tőle pár év előtt.

— És azt megfizette?

— Igen.

— Most másodszer miért akart megint venni tőle? hiszen rossz viszonyok közt volt.

— Pénzre volt szükségem. Zálogba tettem mindjárt a nyakláncot, amint megvettem.

— 20 forintért? Öt forintot azonnal adtam neki. A férjem semmit sem tudott erről.

— És, hogy állapotok meg a többi fizettséggel.

— Ahogy tudok fizetek.

— No már most mit tett az ekszerekkel?

— Elzálogosítottam 11 forintra.

— Hogyan remélte Erdeit kiegyenlíteni?

— Ittam a bátyámnak, a ki tartozott nekem 80 koronával s azt hittem, hogy hétfőn már megjön a pénz, azért izentem Erdeinek, hogy akkor jöjjen. De a pénz még nem volt itt.

— Mennyi adóssága volt?

— 40 forint.

— Kiknél?

— Mészárosnál, fűszeresnél és Kure Ferenczénél.

— Maga haza is akart utazni a gyermekével a szüleihez, mert rosszul ment a dolga. Igaz ez?

— Igaz?

— És mikor akart elmenni?

— Majd ha elkészülök a dolgommal.

— Hát mi volt Erdeivel? Először ott volt június 28-án, szombaton, ezután jött hétfőn, akkor se kapott pénzt. Még többször ott járt, végre maga azt üzenté neki, hogy hétfőn jöjjen. Akkor 20 forintja volt is; honnan?

— Elzálogosítottam a kvártélyosom ruháit.

— De, Erdei nem jött s mikor a kvártélyosom hazajött s a ruháit követelte kiváltottam a ruháit.

— Másnap jött Erdei. De nem adtam pénzt, mire összeszidott, szemtelennek nevezett. Ebből keletkezett a veredés. Erdei arezul ütött, mire én...

— Várjunk; hol állt Erdei?

— A diványnál.

— Ki volt közelebb az ajtóhoz?

— Én.

— Ó tehát nem menekülhetett?

— Nem.

— Tehát Erdei arezul ütötte? — Erősen?

— Igen.

— Furesz ez; kereskedő nem szokott vevővel így bánni.

— Erősen arezul ütött, kérem.

— És maga mit tett?

— Megkaptam a kezét és hátráléktem, mire ő a diványra esett. Ő harapni kezdte a kezemet, én az egyik kezemet elvettem és az ágyterítőt szájába nyomtam.

— Mire való volt ez?

— Mert a kezemet harapta.

— És erre ő mit tett?

— Elekesedett.

— De a fején körös-körül zuzódások is vannak.

— Mert lerántottam a lábán a földre.

— Hogy lehet, hogy olyan hirtelen meghalt?

— Nem tudom.

— Talán megfogta a gégejét?

— Nem.

— Talán mégis? Hátha csak egy percig is? Gondolja meg, nem járt ott a keze a gégeje körül?

— Én nem tudom.

— Maga azt mondta, hogy mikor az ágyterítőt a szájába gyömöszölte, fejbe is ütötte, mire Erdei elájult?

— Igen.

— Hát aztán mi történt? Látta, hogy az az ember meghalt, mit tett ekkor?

— A lábánál lerántottam a földre.

— Nem emlékszik, hogy valaki akkor benéz az ablakon?

— De igen. Bognár Károly.

— Ő látta, hogy két férfiláb van a földön. Mit szolt maga neki?

— Semmit. Bognár csak a flamról mondott valamit, aztán elment.

— No és maga mit tett aztán?

— A másik szobába vittem a hullát s rázártam az ajtót.

— Ez volt reggel 9 órakor.

— Igen.

— Mikor a kis szobába vitte a hullát, mit tett?

— Megfésülködtem s elmentem a piacra venni valami ebédre való. Aztán főztem ebédet. A férjem délben jött haza.

— Nem akart a kis szobába menni?

— Nem.

— A gyerekek sem?

— Nem.

— Le volt zárva a szoba?

— Igen.

— Hát a férje megebédelt és elment? Hát a kvártélyosok?

— Ők is haza jöttek, de elmentek megint. Én fél 1 órakor már magam maradtam.

— Már most mondja el, hogy mit tervezgetett magában?

— El akartam menni a rendőrségre. De félttem, hogy ott lefognak s nem látom többé a gyermekeimet.

— Tehát mást tervezett?

— Igen. Hogy eltüntetem.

— De előbb megvizsgálja, nincs-e valami a zsebében?

— Igen. Bementem a kisszobába és megvizsgáltam a zsebeit.

— Két 20 koronást mindjárt magamhoz vettem s mentem adósságot fizetni.

— Hová?

— A heuteshez, fűszereshez és a többihez. Amig elfogyott a pénzem. Akkor hazajöttem.

— Hány órakor?

— Fél 5 órakor. Ekkor gondolkoztam, hogy mit tegyek a hullával.

— A férjét mikorra várta vissza?

— 6 órára.

— Elhök előhozhatja azt a gyermekkesit, amelyben Petróné a hullát elszállította.

— Ebbe nem fért bele a test?

— Azért kellett szétvágnom.

— Kettévágta még a gerinczét is. És egy fahusángal ráütött, hogy meghaljon a merev test. Nem borzadt?

— Borzadtam...
— Amikor legyömöszölte a holttestet a kocsiba, leborította a piros abroszszal. Hány óra volt ekkor?

— Háromnegyed hat.

— Hogy tudta a kocsit a lépcsőkön levinni?

— Egy szakácsné segített.

— Ki az?

— Nem tudom.

— Hát hová akarta vinni?

— Előbb a ligetbe.

— A házmesterné egy leányt küldött maga után, hogy nézze meg, mit visz?

— Igen. Azt mondtam neki, hogy edényt viszek a nővéremhez... Aztán elvittem a sziget-utczába a halottat s egy üres telekre kiborítottam a kocsiból.

— Mikor fölborította a sziget-utczai üres telken, mit tett ezután?

— Haza mentem.

— És a gyerekeket sétálni vitte? Beletette a kocsiba a két gyereket és úgy vitte őket sétálni?

— Igen.

— Amikor hazajött, a férje kivette a gyerekeket a kocsiból, azt látta, hogy a kis fiu véres lett?

— De én lemostam.

— Már most lássuk, mit vett el Erdeitől, mert az üres telken a hulla mellett sok ékszeret találtak még. Tehát nem motozta ki egészen?

— Nem.

— Menjünk tovább. Szerdán reggel a rendőr, aki letartóztatta magát, a harisnyában nagyobb összeget talált s egy derékajában sok ékszeret és pénzt is. Maga jól körülnézett, hogy azt vegye el Erdeitől, ami a legértékesebb?

— Csak belenyúltam a zsebébe s azt vettem ki, ami a kezem ügyébe esett.

— Összesen 1640 koronát tett ki a rablott érték.

— Nem tudom!

— Azután nem is mond az ügyre vonatkozó jelentősebb dolgot.

— A vádlattnő kihallgatása után kezdetét vette a tanuk vallomása.

— Mindenek előtt Erdei Sándorné, a meggyilkolt ékszerész özvegyét akarta a bíróság kihallgatni. A szerencsétlen nő azonban annyira meg volt indulva, hogy a védő kérésére mellőzték a vallomástételt.

— Következett ezután Hegyi Gizella, az a 11 éves kis leány, a ki Petróné kocsiját július 2-án a házmesterné megbizásából követte.

— Mit látott? — kérdi az elnök.

— A csitri leány hangos szóval, bátor hangon elmondta, hogy a házmesterné, a kinek feltűnt, hogy Petróné gyanus bátorsággal a betakart holmival megtöltött gyermekkesit a házból kivitte, utána küldte őt, néznie meg, hová megy Petróné. A kis leány utána ment Petrónének s meg is szőlította, de azt a választ kapta, hogy a nővéréhez visz edényeket.

— Hanem amikor olvasták a Budapestben, vallotta a leányka, hogy megölték valakit, hogy az a valaki egy barna ruhás asszony, a ki a Sziget-utczában gyermekkesit tolt piros terítővel, azonnal eszembe jutott Petróné és följelenttük.

— Annak a háznak házmesternője, a hol Petróné lakott, elmondta az elnök kérdésére, a mit ő tudott. Látta elmenni Petróné a megterhelt kocsival s visszajönni üres kocsival.

— Gyanus volt előttem, hogy valamit elvisz, mert 50 forinttal tartozott házbérelt és féltünk, hogy elvisz a mi holminkból valamit. Utána küldtem tehát a kis Gizellát. Amikor pedig Petróné ké-

sőbb visszajött, még ő hívott be a lakására és azt mondta:

— No kívánsi vagy, hogy mit vittem a kocsihoz?

— Én azonban nem vagyok kívánsi természetű s megelégedtem azzal, a mit mondott.

A délutáni tárgyaláson a tanúk kihallgatása véget ért. Ezután a kérdések feltevése következett. Pataky ügyész csak két kérdést intézett az esküdtekhez. Az egyik kérdés a gyilkosságban, a másik pedig a rablásban való bűnösségre vonatkozott. Nessi a kérdést jogtalan bántalmazás következtében erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés címén tette fel. A tárgyalást holnap folytatják. ítélet délutánra várható. Az esküdtszéki tárgyaláson Nessi Pál védő mellett ült helyettese Mérey Kálmán dr., Mérey debreczeni táblabíró fia.

§ Csődtömeg-felosztás. Dr. Vass Antal törvényszéki bíró, csődtömeg biztos közhírré teszi, hogy a vb. Tóth Kálmán mérnök elleni csődügyben Dr. Sáray Bertalan tömeggondnok betérjesztette a formasierű felosztási tervet. A netáni észrevételek a bármikor megtekinthető terv ellen január 20-ig nyújthatók be a tömegbiztoshoz. Észrevételezési tárgyalás e hó 22-én lesz.

§ A nyiregyházi esküdtszék elnöke. Bernáth Elemér debreczeni ítéltáblai elnök a nyiregyházi kir. törvényszék mellett szervezett esküdtszék elnökéül az 1903. év tartamára Megyery Géza kir. kuriai bírói címmel és jeleggel felruházott törvényszéki elnököt, helyetteséül dr. Diesőfi Sándor törvényszéki elnököt nevezte ki.

Ingatlanok forgalma.

Farkas Sándor és neje Géder Eszter veszik a debreczeni 6912 sztjkyben foglalt Vendég-utca 33. sz. házat Sallai Mihálytól 2800 kor.

Szepesi Péter és neje Csiszár Juliánna veszik a debreczeni 4565 és 7505 sztjkyben Varga-utca 9. sz. házat, illetve 6 hold 900 négyszögöl ondódi földet 16200 kor. Tóth Lajos és társaitól.

Szabó János és neje Bordás Zsuzsanna veszik a debreczeni 7169 sztjkyben 6486 hrsza foglalt 2 hold 850 négyszögöl ondódi földet Harangi Dávid és neje Kulesár Juliánától 2000 kor.

Csóka Pálné Lókodi Erzsébet veszi a debreczeni 4114 sztjkyben foglalt Késes-utca 31 sz. háznak a Lókodi Sára 1/10 rész illetőségét 800 kor.

MINÁRIK JÓZSEF

polgári- és katonai ruhaszabó
Debreczen, Egyház-tér 14-ik szám

(Collegium mellett.)

Elvállalok mindenféle polgári és katonai ruha elkészítését

...tisztí felszerelések...

gyári áron számítva, pontosan készülnek. Béc-ben első katonai szabó üzletben szerzett tapasztalatomat értekesíteni óhajtván. E vállalok...

szabást tanítást

új beosztás szerint 10 forintért. A tanítvány 10 óra alatt tökéletesen megtanul szabni.

Tisztelettel

...Minárik József...

Tulhalmozott raktár miatt

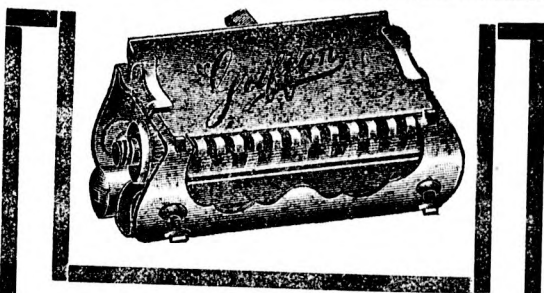
kalapok, czipők, ingek, gallérok, kézellők, nyakkendők, pénztárczák, szivar és cigaretta tárczák és számos itt fel nem sorolható áruk

beszerzési áron lesznek árusítva.

Jó minőségű ingek 85 krajczártól.
Színes kézellő párja 20
Férfi czipők 2 frt 30
Kalapok 55 krtól feljebb

Miklós és Markbreit

Bazár üzletében Frohner szálloda mellett.

GRIFFON

a legjobb és legolcsóbb valódi amerikai önbortváló készülék. Kényelmes kezelés, könnyű, kellemes és biztos borotválás.

a legújabb automatikus lehúzószíj minden más önbortváló készülékhez is alkalmas.

GRIFFON

Kapható eredeti gyári árak mellett

MÁRTON GYULA cégnek
DEBRECZEN.

KITÜNŐ ASZTALI BOROK érkeztek

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedésébe.

Szabó Gyula úr termése.

Érmelleki asztali vegyes 1 liter 35 kr.

Érmelleki rizling 1 liter 40 kr.

Leszállított árak!

Mihalovits J. gyógyszertára a „Kigyó”-hoz

Debreczen, Főpiaoz. A városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló hatásu

„Mollitergin”

rcz s kézbőr finomító szépitő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval fölülmulja. Hatása gyors és biztos! A szélkifújta arcot, vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan!

Egy üveg „Mollitergin” ára 1 korona.

Debreczen és vidékén a legnagyobb új hangszerek készítői műhelye és vállalata

KOMÁROMI M.

mindenhenemű hangszer készítő, főtér 41. sz. I. em. főtörszédével szemben

czimbalom

legnagyobb raktára. Zongora vasszerkezettel, 10 évi jótállás, 3 havi ingyen tanítás. Iskolahegedű 6 koronától fejebb, finom mesteri hegedű 1000 koronáig, mindenemű hangszerekből nagy választék. Kitűnő, tartós kellemes hegedű és czimbalom hurok és mindenféle alkatrészek.

Javításokat a legkomplikáltabb és felelősség mellett művészi szakértelemmel készítik. — Hangolást elfogadok, régi hangszert veszek vagy cserélek.

10876 szám.
1902

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Bornyász József féle homokkerti szőlő, mely a kataszter szerint 633 négyszögöl tesz, a rajta levő pajtával és felszereléssel együtt az 1903. jan. hó 28-ik napján d. e. 9 órakor a városház nagytermében tartandó nyilvános árverésen 5000 korona kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fog, árverezni szándékozók az árverési feltételeket a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetik és az árveréskor tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban az árverelő bizottság kezéhez letenni.

Kelt Debreczenben, 1903. évi jan. hó 8 án.

A városi tanács.

Apró hirdetések.

Díj 10 azóig 40 fillér, minden további azó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott azó 4 kr., 8 fillér.

Levelbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

„Remény 18“ levele van.

„Lótuszvirág“ levele van.

„Egyenruhának“ levele van.

„Barna özvegynek“ levele van.

Csinosan butorozott szoba, előszobával, külön bejárattal kiadó Miklós-utca 34.

Felvágott eser és varga fa h zhez szállítva mm. 90 kr., pontosan kiszolgálva. Marmorstein, Tizenháromváros 6. sz.

Favágást házhoz járó favágógéppel elvállal Kerekgyártó József, Csapó-utca 31. szám alatt.

2 nyitás jó szőlő eladó a szent-györgyi állomásnál a Rákóczy kertben. Értekezhetni Rácz János földmunkatulajdonossal H-Sámszonban.

Eladó az Árpád-tér 20. sz. ház, a waggon-gvárhoz nem messze, jó épület, minden eserepes, szép kilitással és helyen. Értekezhetni Csapó-utca 33. Pap Lajossal.

700 darab tölgyfa, mely 2 éves vágás eladó. Honvéd-utca 62.

Műhelynek való helyiség a főutcán, jó forgalmu helyen, lakással, udvarral kiadó Szent Anna-u. 51.

Töczőskert első járásban b rbe ad 900 négyszögöl pu zta földet, szőlőt lakással Gauovszky Lajos kereskedő.

Uri leány cautióval üzleti éntár snői állást keres, ajánlatokat kér „Cauti“ alatt a kiadó-bivatalba.

IV. gimnáziumot végzett fiatal ember irodai munkákra ajánlkozik. Czim a kiadóban.

Jó karban rövid, szép zongora eladó Zöldfa-u. 12. utolsó ajtó.

Zongora tanítót (férfit) keresek gyermekhez. Értekezhetni: Péterfia-utca 65 szám alatt.

Röfös kereskedő segéd jó bizonyítvánnyal állást keres. Czim a kiadóban.

Lindenfeld J. Jenő Városház-utca 2. sz.
Legfinomabb fiumei 3 csillagos petro-
2 leum literje 14 kr.
csillagos. 12 kr.

Szendrő Sándor

zongora, hangszer-készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányu **zongoráit, hegedűit**

és pianinóit Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközöl. Szt.-Anna-utca 3 szám.

30 krajczár egy liter kitünő minőségű ó bor Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Boros Testvéreknel divatos női ruhák, sejmek, téli kendők és velenek a versenyben letező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Pemetefu cukor (Borossy-féle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borossy cukrászdába és Józna és Jóna urak üzletében.

Ruha, haj és fogkefék szoba seprők és ecetek, szőnyeg porolók nagy választékban, angol és solinger aczéláru beretv-olló és zsebkések, hajvágógépek feltűnő jutányos árban beszerozhető Márton Gyula divat és rövidáru üzletében, Bika szálloda mellett.

Katonakeztyük tisztítását

javitással együtt párját 8 krért, glaso-keztük tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia-utca 37.

Ne vásároljanak csekély értékű

gyakran hamisított rumot. Eszenciák ártalmak az egészségre.

Battle Axe Jamaica rum el van ismervo, mint

The Nectár of Jamaica.

Minden üveg megtöltése a czég személyes ellenőrzése mellett lesz eszközözve.

A. A. Baker & Co London E. C

Európában és a világon az összes kultur államokban a törvény védi.

Debreczenben kapható: Csanak József, Geréby Fülöp Utódai, Kontsek Géza és Komlóssy Lajos urak üzletében.

A meddig a készlet tart!

Mint különös

● **olcsóságokat** ●

ajánlunk:

Jó mosó zephireket mtr. 20 kr.

120 czm. Női divatposz-

tókat " 56 "

Jó mosó barchetteket " 22 "

Bluzra való barsonyokat " 50 "

Pongis selymeket " 65 "

120 czm. Cybelin kelmé-

ket mtr. 75—90 kr.

Egész uj bluz selymeket

mtr. 85—1 frt'g

120 czm. divatszöveteket mtr. 45 kr.

Bosznay J. és Társa

divat-áruháza

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Schicht szappan

„Szarvas„ vagy „Kulcs“

jegygyel.

legjobb és legkiadósabb s ezért a

legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

1 méter 80 cm. széles tennis flanel 12 krajczár.

Az üzlet teljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

Végkiárusítás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy női divat, vászon és rövidáru üzletemet felosztattam s a raktáron levő árukat a beszerzési árnál is olcsóbban árusítom el — és pedig:

Női ruhaszövet
Carton, batiszt
Vászon, Chiffon
Velez, flanel
Posztó és haraszt kendő
De. ékfűző (mieder)
továbbá

Női-, férfi- és gyermek tricó ruhák
Fiu- és leány ruhácskák
Női-, férfi- és gyermek fehérművek
Gallérok, zsebkendők
Paplanok, esernyők
Függönyök, agyt-ritők
Mindenféle belésművek.

Minden elfogadható áron.

Ezen olcsó bevásárlási alkalmat a t. vevő közönség b. figyelmébe ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel el:

KISS LAJOS
Alföldi Takarékpénztár épület.

1 pár finom kezelő 20 kr., 1 ötrétü gallér 12 krajczár

Debreczen, 1903. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Loden szövet métere 11 król feljebb.

Flanel blonok 67 król feljebb.